

בס"ד

שאלון בחינה

בנושא:

פסח ויום טוב וחזה"מ

מועד:

שבט תשפ"ד

סמל שאלון:

112.2.24

שימו לב: יש לנהוג על פי ההנחיות לנבחן המופיעות בשאלון הבחינה!

בהצלחה!

מועד שבט תשפ"ד

בס"ד

בחינה בהלכות פסח יום טוב וחול'מ

כ"ז שבט תשפ"ד

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותגיש תלונה לוועדת משמעת.
3. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
4. חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
5. חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.
6. יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלושים יום [פסחים דף ו' ע"א],
משה תיקן להם לישראל שיהיו שואלין ודורשין בהלכות פסח בפסח [מגילה דף לב ע"א],
א. כיצד פירשו הראשונים את הסתירה בין המאמרים, ומה הנפקותא ההלכתית הנובעת מהלכה זו?
ב. בני עיר חייבים ליתן לבני עירם מעות חיטין, מי נחשב לבן העיר, ומה המנהג בזה?
ג. מי שאין לו יין לארבע כוסות, או מי שאין לו די יין לקיים מצוות ארבע כוסות כיצד ינהג? והאם יכול לקיים מצוות ארבע כוסות במשקה אחר? כשאין לו כלל משקה אחר האם יש שינוי באחת מברכות ההלל?
2. א. מהו זמן הגעלת כלים לכבוד חג הפסח ומדוע? פרט.
ב. ליבון כלי ביום טוב, באיזה מקרה אסור, ובאיזה מקרה מותר, וכשהותר מהו האופן המותר ומדוע? והאם האופן המותר מוסכם על הפוסקים?
3. א. הלווה מחברו הישראל כיכר קודם פסח האם חייב להחזירו אחר הפסח? מאיזו הלכה הוכיח הב"י דין זה?
ב. יהודי המקבל מגוי בכל שבוע כיכרות לחם לפירעון ריבית, מה עליו לומר לגוי קודם חג הפסח?
ג. ישראל שמעסיק עבד נוכרי, כיצד תהיה צורת תשלום מזונותיו בחג הפסח?
ד. מדוע אסור ליהודי לרכוש עבד גוי חמץ בחג הפסח אפילו במעותיו של הגוי? כתוב שלושה טעמים!
ה. האם מותר ליהודי להשכיר את חמורו לגוי אשר מיועד לישא עליו משאות שעלולים להיות חמץ בפסח?

עמוד 1 מתוך 3

4. א. בנק בבעלות יהודי שהלווה לגוי כסף לפני פסח וקיבל ממנו עירבון או משכון חמץ, מה דין חמץ זה אחר הפסח?
ב. ומה הדין בנק בבעלות גוי שניתן לו חמץ כמשכון מיהודי?
5. הלכות יום טוב.
א. האם מותר לטחון חיטים, לקמח, תבלין ומלח לצורך אפייה ביום טוב, והאם יכול למדוד את מידת הקמח והתבלין?
ב. האם הותר להפריש חלה מן העיסה ביום טוב?
ג. עיסה או בהמה שהם בבעלות משותפת ליהודי וגוי, האם הותר לאפות את העיסה או לשחוט את הבהמה ביום טוב?
ד. האם הותר ביום טוב, לחלוב בהמה? לעשות גבינה או חמאה? לקלוט שמנת הצפה על החלב? ולהעמיד חלב בקיבת בהמה?
6. חמץ שעבר עליו הפסח.
א. מה טעם האיסור? והאם נאסר כשספק אם עבר עליו פסח? ומה הדין כשביטלו? או כשעבר עליו הפסח באונס? או מכרו למומר?
ב. כשנתנו לגוי במתנה, או מכרו לגוי לפני פסח – האם צריך להוציאו מביתו? כיצד יעשה כשאינו יכול להוציאו מביתו?
ג. באיזה קניינים מועילה מכירת חמץ לגוי? ומדוע לא מועיל ליתן לו במתנה על מנת להחזיר?
7. א. האם מותר לחמם מים שאינם ראויים לשתייה ביום טוב בכדי לרחוץ ידיו, או גופו?
ב. האם מותר לחמם מים לרחיצה על ידי גוי?
ג. ומה דין רחיצה במים שהוחמו מערב יום טוב?
8. הלכות חול המועד.
א. עבר ועשה מלאכה בחולו של מועד מה עונשו כשעושה מלאכת עצמו או מלאכת אחרים? והאם ענשו את בנו?
ב. האם הותר לכתוב שטר קידושין במועד ומדוע? [ב' טעמים], והאם מותר לכתוב כתובה? שטר חוב? שטר מכירה? ולקחת ערבות עבור הלוואה שאחר חול המועד?
ג. האם הותר להלוות בריבית לגוי בחול המועד?
ד. האם הותר לתת בגדים לכביסה אצל גוי בחול המועד?

חלק ב' – יישום

- יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
9. בבעלותו של ראובן יש בבעלותו מאפית מצות ובפיו שאלות הנוגעות לדיני העיסה החיטים והמצות:
א. חיטה שכרסמוה עכברים האם עליו לברור את החיטה? – נמק!
ב. כיצד ינהג כשבשק החיטה מצויים חיטים שנבטו מחמת לחלוחית? מה דין מלח שנמצא בו גרגירי חיטה?
ג. יש ביקוש למצות העשויות מתערובת של אורז וקמח של אחד מחמשת מיני דגן – האם ניתן לצאת בהן ידי חובתו?
ד. מצה גזולה, מבושלת, או שנלקחה בהקפה, או שהוחלפה במאפה – האם יכול לברך ולצאת בהן ידי חובה ביום טוב ראשון וביום טוב שני?
ה. כיצד היא הצורה הנכונה של הפרשת חלה בעיסת המצות?

עמוד 2 מתוך 3

10. שמעון נוהג לכבוש זיתים למאכל לשמחת יום טוב, וחתך את הזיתים בסכין חדשה או סכין שבלעה חמץ, והניחם בקדירה שבלעה חמץ, מה דין הזיתים? מי הזיתים? והקדירה?
11. לראובן יש במחסן ערמות תבן או פירות, וכן יש ברשותו פירות ובעלי חיים ברפת ובדיר, האם מותר לו ביום טוב לקחת מהם? ובאיזה אופן?
12. לקראת חג הפסח פנה תלמיד לרבו שיפסוק עבורו בכמה שאלות מעשיות בכדי לדעת כיצד יש לנהוג:
- א. מה ההבדל בין בולע מצה ובין אוכל מצה מבושלת? בלע מרור האם יצא? כרך את המצה במרור האם יצא? כשאיין לו שום ירק לטיבול ראשון אלא מרור כיצד ינהג? נמק.
- ב. כמה הוא שיעור כזית מצה ומרור? האם יכול לצאת ידי חובתו בבריה [דהיינו קלח שלם] שאין בו כזית?
- ג. על איזו מצה מכוונת ברכת על אכילת מצה? ועל איזו מצה מכוונת ברכת המוציא, וכיצד יש לאכול לכתחילה? וכיצד יאכל כשאין יכול לנהוג כך? נמק.
- ד. האם רשאי לאכול את המרור בהסיבה? הוכח מלשון הרמב"ם. והאם יש לאכול את ה"כורך" בהסיבה? וכיצד הוכיח זאת מרן הבית יוסף?
- ה. נשבע בשעת כעסו או אסר בקונם שלא יאכל מצה ומרור וארבע כוסות – האם חל האיסור?

* * *

עמוד 3 מתוך 3